

Miljøstyrelsen Vandforsyning
mst@mst.dk
vandforsyning@mst.dk

DANSKE
REGIONER

16-08-2024

EMN-2019-00579

1716961

Bente Villumsen

Hørings svar - Vejledning om boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) (MST j.nr. 2024-41243)

Miljøstyrelsen har den 18. juni 2024 sendt en ny vejledning om boringsnære beskyttelsesområder i offentlig høring med frist 19. august 2024. Hverken Danske Regioner eller de enkelte regioner har modtaget høringen, ligesom vi er forundrede over, at vandforsyningerne og deres organisationer ikke fremgår af høringslisten.

Som det fremgår af høringsbrevet, beskriver vejledningen ikke kun, hvordan risikovurdering og beskyttelse foretages inden for BNBO. Vejledningen opfordrer til at beskytte grundvandet mod andre stoffer end pesticider. Vejledningen beskriver også, hvordan grundvandet kan beskyttes uden for BNBO. Vejledningen er derfor særdeles relevant for regionerne.

Vi sender her tekniske bemærkninger til høringsversionen af vejledningen.

Generelt

Vi ser det som positivt, at der nu kommer en pligt og en systematisk tilgang til begrebet risikovurdering i kommunerne. Der er grund til at håbe, at det vil skabe grundlag for en mere ensartet forvaltning fra den ene kommune til den anden.

Vejledningen om BNBO er en opdatering af tidligere vejledninger, der som udgangspunkt har omhandlet erhvervmæssig anvendelse af pesticider inden for BNBO. Erhvervmæssig anvendelse af pesticider udgik af vejledningens titel allerede i 2020, og med den seneste opdatering er vejledningen udvidet til i princippet at rette sig mod alle typer af forureningskilder både i og uden for BNBO.

Denne udvikling er fagligt velbegrundet. I forbindelse med beskyttelse af grundvandet er det altid relevant at se på alle forureningskilder, og når en indvinding skal beskyttes, er det relevant at se på hele det område, hvor det indvundne grundvand dannes.

Spørgsmålet er imidlertid, hvor grænsen skal ligge mellem en vejledning om boringsnære beskyttelsesområder og en mere generel vejledning om risikovur-

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

dering i forbindelse med beskyttelse af grundvandet. Her synes vi, vejledningen sætter sig mellem to stole. Vejledningen beskriver i afsnit 2 generelle principper for risikovurdering, mens resten af vejledningen fortsat har et stort fokus på erhvervmæssig anvendelse af pesticider og indsatser i BNBO.

Selvom der bruges plads i afsnit 2 på at beskrive principperne for risikovurdering, hydrogeologisk analyse og vurdering af forureningskilder, er beskrivelsen så overordnet og generel, at den vil være vanskelig for kommunerne at operationalisere og anvende. Hvis konceptet for risikovurdering tænkes anvendt i alle relevante sammenhænge, var det måske værd at overveje en særskilt vejledning om risikovurdering, som også kan finde anvendelse i andre sammenhænge.

Risikovurderingen

Risikovurdering af forureningskilder indgår som en central del af regionernes arbejde på jordforureningsområdet. Regionerne bruger hvert år omkring 300 mio. kr. på at beskytte grundvandet mod forurening, og vi anser det for vigtigt, at der er konsistens og sammenhæng i de beskyttelsesindsatsen. Det er baggrunden for, at Miljøstyrelsen har udviklet værktøjet GrundRisk, som i 2021 blev overdraget til regionerne.

GrundRisk anvender fluxberegninger og er udtryk for den samme tankegang som er beskrevet i udkastet til ny vejledning om BNBO. Dette er et opgør med den måde, som risiko på jordforureningsområdet tidligere er blevet beregnet på, jf. [Miljøstyrelsens vejledning nr. 8/1998](#) om oprydning på forurenede lokaliteter, hvor det fremgår, at kvalitetskriterierne skal være opfyldt i ethvert punkt i grundvandsressourcen. Ved anvendelsen af GrundRisk er det dog som regel ikke den aktuelle indvindingsboring, der vurderes, men koncentrationen i et punkt i grundvandet og en repræsentativ, evt. fiktiv indvinding, så det fortsat er grundvandsressourcen og ikke blot de eksisterende vandforsyningsboringer, der beskyttes.

Med udgangspunkt i anvendelsen af GrundRisk er arbejder regionerne nu på en fælles tilgang til risikovurdering af forurenede grunde. Her indgår forhold som lokal geologi og grundvandsforekomster, herunder bl.a. dæklag over grundvandsmagasinet, magasinets mægtighed og grundvandshastighed, og de forurenende stoffers mobilitet og kvalitetskriterierne. Desuden tages der højde for vandforsyningsstrukturen, og der kan f.eks. tages ekstra hensyn til en særligt sårbar vandforsyning, som er vanskelig at erstatte. Når resultaterne af regionernes arbejde foreligger, indgår vi gerne i en dialog med andre myndigheder og særligt Miljøstyrelsen om, hvordan vi kan skabe sammenhæng mellem de mange forskellige tilgange og indsatser i forhold til grundvandsbeskyttelsen.

Det kan være en god anledning til at skabe en frugtbar dialog mellem Miljøstyrelsen, regioner, kommuner, landbrug og vandforsyninger. Ellers bliver begreberne let misforstået eller blandet sammen og ambitionsniveauet skævt.

Vi vil gerne opfordre til, at grundvandsbeskyttelsen i det hele taget ses i sammenhæng og indgår gerne i dialog om, hvordan vi i fællesskab kan sikre dette.

Råstofindvinding

Det fremgår af vejledningens punkt 1.1. Erhvervsmæssig brug af pesticider i BNNO, at det i tillæg til indsatsen rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider også kan *"være relevant at vurdere risikoen for forurening fra andre kendte og potentielle kilder til forurening med pesticider, biocider eller fungicider, fx punktkilder, derunder råstofindvindinger, og offentlig eller privat brug."*

Der anvendes ikke pesticider ved indvinding af råstoffer, og derfor er det ikke relevant at nævne råstofindvindinger i denne sammenhæng.

Vi mistænker, at misforståelsen kan være foranlediget af, at Miljøstyrelsen i 2023 har udgivet rapporten "[Udsivning af pesticider fra råstofgrave og støjvoldte](#)", som er udarbejdet på initiativ af og med væsentlige bidrag fra regionerne. Hvis man læser rapporten, fremgår det dog, at der er tale om udsivning af pesticider fra jord, der tilføres råstofgrave efter endt indvinding. Jf. jordforureningslovens § 52 e tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave forbudt, men regionerne kan efter nærmere bestemmelser dispensere fra dette.

Venlig hilsen

Bente Villumsen

Leder af Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer